

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/152/2018
Identifikačné číslo spisu:	7207206401
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Ľalík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7207206401.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ T., bytom L., zastúpeného advokátom JUDr. Gehardom Zvolánkom, AK, Štúrova 20, Košice a 2/ L., bytom O., , proti žalovaným 1/ P., bytom W., 2/ N., bytom W., 3/ Y., bytom P., 4/ Y., bytom L., žalovaní v 3/ a 4/ rade zast. advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, 5/ N., bytom W., 6/ J., bytom L., zast. advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, AK, Štúrova 20, Košice, 7/ Q., bytom W., o neplatnosť právnych úkonov, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 19 C 46/2007, o dovolaní žalovaných v 3/, 4/ a 6/ rade proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. mája 2016, sp. zn. 5 Co 18/2015 v spojení s doplniacim rozsudkom z 30. júna 2016 a opravným uznesením z 11. januára 2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní v 3/, 4/ a 6/ rade sú povinní nahradiť trovy dovolacieho konania žalobcovi v 1/ rade.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II rozsudkom z 30. septembra 2014, č.k. 19 C 46/2007-519 určil, že kúpna zmluva uzatvorená

a/ dňa 14. decembra 2005 medzi žalobcami 1/, 2/ ako predávajúcimi a žalovaným 1/ ako kupujúcim ohľadne parciel č. XXX/X, XX, XX, XX, XX a XX, evidovaných na LV č. XXX kat. úz. L., je neplatná,

b/ dňa 11. januára 2006 medzi žalobcami 1/, 2/ ako predávajúcimi a žalovanými 2/, 3/ a 4/ ako kupujúcimi ohľadne parc. č. XXX/XX v podieloch po 1/32, evidovanej na LV č. XXXX (predtým XXX) kat. úz. L., je neplatná,

c/ dňa 11. januára 2006 medzi žalobcom 1/ ako predávajúcim a žalovanými 2/, 3/ a 4/ ako kupujúcimi ohľadne parc. č. XXX/XX a XX v podieloch po 1/3, evidovanej na LV č. XXXX kat. úz. L., je neplatná,

d/ dňa 24. februára 2006 medzi žalobcom 1/ ako predávajúcim a žalovanou 7/ ako kupujúcou, ohľadne parc. č. XXX/X, XX, XX a XX evidovanej na LV č. XXXX kat. úz. L., je neplatná,

e/ dňa 16. marca 2006 medzi žalovanou 7/ ako predávajúcou a žalovanou 5/ ako kupujúcou, ohľadne parc. č. XXX/XX evidovanej na LV č. XXXX kat. úz. L., je neplatná a

f/ dňa 16. marca 2006 medzi žalovanou 7/ ako predávajúcou a žalovanou 6/ ako kupujúcou, ohľadne parc. č. XXX/X a XX, evidovanej na LV č. XXXX kat. úz. L., je neplatná,

s odôvodnením, že žalobcovia nikdy nespĺnomocnili G. na uzavretie uvedených kúpnych zmlúv pod bodom a/ a b/, preto aj následné kúpne zmluvy sú absolútne neplatné, lebo predmetné nehnuteľnosti predával nevlastník, teda osoba, ktorá nemala dispozičné právo tak urobiť (ius disponendi).

2. Proti tomuto rozsudku okresného súdu do výrokov pod bodmi 1/a, b, c a f podali odvolanie žalovaní 3/, 4/ a 6/ s odôvodnením, že zistená neexistencia právnych úkonov (kúpnych zmlúv) vylučuje prisudzovať im ešte neplatnosť; preto navrhli rozsudok okresného súdu v napadnutých častiach zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať im náhradu trov konania.

3. Krajský súd v Košiciach po meritórnom prejednaní odvolania žalovaných 3/, 4/ a 6/ a/ rozsudkom z 26. mája 2016 v spojení s opravným uznesením z 11. januára 2017, potvrdil rozsudok okresného súdu vo výrokoch 1/a, b/, d/, e/ a vo výroku o náhrade trov konania a b/ doplniacim rozsudkom z 30. júna 2016 odmietol odvolanie žalovaných 3/, 4/ a 6/ proti výroku 1/a z dôvodu, že ho podali ako osoby zrejme neoprávnené, lebo týmto výrokom im nebola spôsobená žiadna ujma (inak ju ani netvrdili) na ich právach, pretože sa týkal iných samostatne vystupujúcich účastníkov konania, ktorí uzavreli kúpnu zmluvu.

4. Žalovaní 2/, 3/ a 6/ podali včas dovolanie proti doplnujúcemu rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom z 26. mája 2016 a opravným uznesením z 11. januára 2017 z totožných dôvodov, aké uviedli vo svojom odvolaní; jeho prípustnosť a opodstatnenosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. Nesprávny procesný postup, ktorým im súd znemožnil uskutočňovať svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práv na spravodlivý proces videli v odmietnutí ich odvolania proti výroku okresného súdu pod bodom 1/a tohto rozhodnutia. Podstata námietky spočívala v tom, že nie je možné, aby právne úkony - kúpne zmluvy, v ktorých predávajúcimi boli žalobcovia, ktorí podľa zistenia súdu tieto právne úkony nikdy sami vo vlastnom mene neuskutočnili, boli neplatné, keďže neexistujúci právny úkon, ktorý nevznikol, nemôže mať žiadnu vlastnosť, teda ani platnosť, či neplatnosť (porov. rozh. sp. zn. 2 Cdo 284/2006, III. ÚS 389/2008). Pokiaľ bol teda nesprávny výrok o neplatnosti kúpnej zmluvy medzi žalobcami a žalovanou v 1/ rade, nebol zákonný dôvod pre odmietnutie odvolania žalovaných v 2/, 3/ a 6/ rade, smerujúceho proti tomuto výroku lebo v dôsledku toho nemôže byť vecne správny rozsudok ani v ďalších častiach, týkajúcich sa právnych úkonov uzatvorených medzi žalobcom 1/ a odvolateľmi, resp. medzi žalovanou v 7/ rade a žalovanou v 6/ rade. Odmietnutím odvolania im bola odňatá možnosť konať pred odvolacím súdom, preto žiadali napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

5. Žalobca v 1/ rade vo vyjadrení žiadal dovolanie žalovaných zamietnuť ako nedôvodné, lebo postup a rozhodnutia odvolacieho súdu sú správne a zákonné.

6. Dovolanie nie je prípustné.

7. Rovnako ako u ďalších opravných prostriedkov aj u dovolania platí, že z materiálneho hľadiska na jeho úspešné podanie je subjektívne oprávnený len ten účastník, v ktorého pomeroch nastala rozhodnutím odvolacieho súdu ujma odstrániteľná tým, že bude opravnému prostriedku vyhovieť (tzv. subjektívna prípustnosť dovolania podľa § 242 C.s.p.). Rozhodujúcim je výrok rozhodnutia odvolacieho súdu, pretože existencia prípadnej ujmy možno posudzovať len z procesného hľadiska. Nemožno pri tom brať do úvahy subjektívne presvedčenie účastníka konania, ale len objektívnu skutočnosť, že rozhodnutím súdu mu bola spôsobená určitá, hoci i nie príliš významná ujma, ktorú možno odstrániť práve iba zrušením napadnutého rozhodnutia.

8. V súdnej veci odvolací súd odmietol odvolanie žalovaných v 3/, 4/ a 6/ rade proti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým vyslovil neplatnosť kúpnej zmluvy zo 14. decembra 2005, uzavretej medzi žalobcami a žalovanou v 1/ rade. Týmto výrokom, objektívne vzaté, nebola odvolateľom spôsobená

žiadna ujma na ich právach, ktorá by nemohla byť odstrániteľná tým, že by dovolací súd napadnutý výrok zrušil. Tvrdenie dovolateľov, že ide o závislý výrok je chybné a neopodstatnené; ide totiž o samostatný výrok, determinovaný vlastnými skutkovými okolnosťami predmetnej kúpnej zmluvy, so samostatným okruhom účastníkov konania, medzi ktorých nepatrili žalovaní v 3/, 4/ a 6/ rade.

9. K námietke dovolateľov treba uviesť, že platné občianske právo nepozná kategóriu ničotného (neexistentného) právneho úkonu (non negitium) - na rozdiel od zákona o rodine, ktorý rozlišuje medzi neplatným a zdanlivým manželstvom - takže prípady ničotnosti teória i prax zahŕňa do kategórie neplatných úkonov (porov. KNAPP - LUBY: Čsl. obč. právo, Obzor BA, 1973, s. 291). Aj keď teda z hľadiska teórie právny úkon vôbec nevznikol - napr. chýba vôľa alebo jeho prejav - podľa teórie občianskeho zákonníka a súdnej praxe ide vždy o absolútne neplatný úkon a ak ho žalujúci účastník konania urobí predmetom sporu, súd musí o ňom rozhodnúť deklaratórnym rozhodnutím (§ 137 písm. c/ C.s.p.) tak, ako to urobil v tejto veci odvolací súd.

10. Z uvedeného vyplýva, že žalovaní v 3/, 4/ a 6/ rade nemali žiadne procesné práva či povinnosti k dovolaním vymedzenému tomuto predmetu konania, takže postupom odvolacieho súdu ako aj jeho rozhodnutím nemohlo byť zasiahnuté do ich procesných práv a povinností v zmysle namietaného ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. Ich poukaz na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 284/2006 a Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 389/2008 (č. 29/2009 Zb. nálezov a uznesení), ktorý by mal meniť tento názor na vec, je nepatričný, pretože tieto rozhodnutia sa týkali diametrálne odlišnej problematiky, než je riešená v tejto prejednávanej veci; išlo o (ne)platnosť uzavretia zmluvy o právnom zastúpení obce bez súhlasu obecného zastupiteľstva a jej vplyv na platnosť schválenia zmluvy ohľadne výšky odmeny za zastupovanie obce právnym zástupcom.

11. Nedostatok subjektívneho predpokladu prípustnosti dovolania nemohol viesť k meritórnemu rozhodnutiu, ale k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie jednej zo všeobecných podmienok prípustnosti dovolania (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

12. Je len poľutovaniahodné, že advokátka, ako kvalifikovaná právna zástupkyňa, podala takýto celkom neprejednatelný dovolací návrh, a to buď pre neznalosť právnych predpisov (hmotnoprávnych a procesných), či iurisprudencie alebo súdnej praxe, alebo ako snahu o získanie nezaslúženej odmeny, ktorým ale zbytočne zaťažuje dovolací súd a odoberá mu tak časovú a personálnu kapacitu na riešenie tých prípadov, ktoré si zasluhujú nielen jeho pozornosť, ale dokonca aj meritórny zásah.

13. Žalovaní v 3/, 4/ a 6/ rade sú povinní uhradiť žalobcovi v 1/ rade všetky trovy dovolacieho konania.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.